

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY

**„ Przeciwdziałanie uzależnieniom
i
patologiom społecznym”**

Szkolny program profilaktyczny „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym” został opracowany z myślą o uczniach Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. J. Kilińskiego w Zelowie, których chcemy chronić przed różnego rodzaju zagrożeniami cywilizacyjnymi oraz przed podejmowaniem ryzykownych zachowań, które mogą prowadzić do uzależnień, demoralizacji, utraty zdrowia lub zaburzeń w osobowości. Poprzez podejmowane różnorodnych działań chcemy zmniejszyć ilość podejmowanych przez młodzież zachowań ryzykownych, ograniczyć głębokości i czasu dysfunkcji oraz wspomagać młodzież podczas wycofania się z podjętych zachowań ryzykownych.

Podjmując działania mające na celu uchronienie naszych wychowanków przed uzależnieniami, chorobami, oraz przejawami przemocy chcemy jednocześnie wskazywać im odpowiednie normy zachowania oraz kształtować w nich odpowiedzialność, wrażliwość oraz poczucie obowiązku za siebie i innych.

CELE PROGRAMU:

1. Promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia.
2. Przystosowanie do życia społecznego.
3. Przeciwdziałanie agresji i przemocy oraz przejawom wandalizmu.
4. Wzmacnianie postaw i zachowań społecznie pożądanych.
5. Dbłość o własny wizerunek.
6. Profilaktyka uzależnień.
7. Przeciwdziałanie przestępczości uczniów.
8. Ochrona przed negatywnym wpływem mediów.
9. Ograniczenie trudności w nauce.

Zadania Szkolnego Programu Profilaktycznego w poszczególnych obszarach działania:

1. Promowanie zdrowia i zdrowego stylu życia.

Zadania:

- promowanie trybu życia zapewniającego zdrowie psychiczne i fizyczne;
- dostarczenie uczniom i rodzicom wiedzy na temat różnych aspektów zdrowia;
- przygotowanie do dorastania i dojrzewania do dorosłego i odpowiedzialnego życia;
- motywowanie uczniów do dbałości o higienę osobistą;
- wyrobienie nawyku troski i poszanowania zdrowia własnego i innych;
- działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie chorobom zakaźnym;
- uświadamianie konsekwencji i ryzyka wynikającego z podejmowania wczesnych i przypadkowych inicjacji seksualnych;
- promowanie wśród uczniów racjonalnego odżywiania;
- szerzenie wiedzy na temat wpływu środowiska na zdrowie i życie człowieka;
- kształtowanie „zdrowej osobowości” pod względem emocjonalnym, psychicznym oraz społecznym;
- działania mające na celu dbałość o właściwy rozwój fizyczny i kondycję.

2. Przystosowanie do życia społecznego.

Zadania :

- budowanie poczucia więzi z klasą, szkołą i środowiskiem lokalnym;
- wspieranie dobrych relacji rodzinnych;
- wzmacnianie pozytywnych relacji w grupie, w środowisku szkolnym i z osobami dorosłymi;
- wskazywanie zagrożeń związanych z sektami;
- informowanie uczniów o procesach społecznych zachodzących w Polsce i na świecie;
- doskonalenie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem;
- kształtowanie właściwego stosunku do różnych subkultur młodzieżowych;
- nauka poszanowania i tolerancji dla odmienności kultur, zachowań i różnic między ludźmi;
- kreowanie negatywnego stosunku do rasizmu, nietolerancji i terroryzmu.

3. Przeciwdziałanie agresji i przemocy oraz przejawom wandalizmu.

Zadania:

- kontynuowanie działań sprzyjających bezpieczeństwu młodzieży;
- egzekwowanie ogólnie przyjętych norm zachowań;
- dostrzeganie i reagowanie ze strony nauczycieli, pracowników szkoły, uczniów i rodziców na wszelkie przejawy agresji, przemocy czy wandalizmu;
- zapobieganie zjawiskom agresji, przemocy i wandalizmu;
- eliminowanie niewłaściwych zachowań uczniów takich jak agresja i przemoc wobec innych;
- przeciwdziałanie i redukcja przemocy w szkole, domu i środowisku lokalnym;
- przeciwdziałanie przejawom wandalizmu;
- uczenie nie używania przemocy w kontaktach z innymi;
- kształtowanie postawy tolerancji wobec innych ludzi;
- uczenie zachowań bezpiecznych, które nie zagrażają zdrowiu fizycznemu i psychicznemu swojemu i innych ludzi;
- wyrabianie świadomości dotyczącej skutków przemocy;
- uczenie radzenia sobie z własną emocjonalnością;
- wdrażanie i umacnianie poczucia odpowiedzialności za mienie społeczne;
- udzielanie pomocy ofiarom i sprawcom przemocy;
- podejmowanie środków zaradczych mających na celu zredukowanie negatywnych skutków agresji i przemocy;
- wspieranie i pomoc w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych i osobowościowych u młodzieży;
- rozwijanie zdolności do samokontroli;
- prowadzenie wczesnej interwencji dla młodzieży zachowującej się agresywnie i dopuszczającej się przemocy (odwoływanie się do specjalistycznej pomocy).

4. Wzmacnianie postaw i zachowań społecznie pożądanych.

Zadania:

- kształtowanie postaw moralnych i właściwej hierarchii wartości;
- budzenie pragnienia naśladowania pozytywnych cech autorytetów;
- wywoływanie refleksji na temat własnej przyszłości;
- nauka kultury bycia i pozytywnego stosunku do drugiego człowieka;
- kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych;

5. Dbalność o własny wizerunek.

Zadania:

- kształtowanie postawy asertywnej i umiejętności asertywnego zachowania;
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami i presją przy jednoczesnym zachowaniu równowagi psychicznej;
- wspieranie w dążeniu do rozwoju osobowości i świadomego stosunku do siebie i innych osób;
- kształtowanie poczucia własnej wartości i budowanie adekwatnej samooceny uczniów;
- rozwijanie zainteresowań uczniów;
- kształtowanie umiejętności efektywnej komunikacji.

6. Profilaktyka uzależnień.

Zadania:

- zapoznanie uczniów z rodzajami uzależnień występujących we współczesnym świecie (uzależnienia od substancji psychoaktywnych, multimediiów, pracy itp.);
- zapoznanie rodziców z podstawowymi wiadomościami dotyczącymi uzależnień grożących ich dzieciom;
- uświadomienie i poszerzenie wiedzy uczniów o szkodliwości konsekwencjach palenia tytoniu, spożywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz innych środków psychoaktywnych;
- przedstawienie uczniom mechanizmu uzależnień;
- zapoznanie uczniów ze skutkami wszelkich uzależnień;
- kreowanie świadomego stosunku do środków uzależniających;
- stworzenie alternatyw dla nadużywania alkoholu, używania narkotyków i podejmowania innych zachowań ryzykownych;
- wyrabianie właściwych nawyków dotyczących spędzania wolnego czasu;
- wykształcenie u młodzieży umiejętności oceny środowiska, w którym przebywa;
- prowadzenie wczesnej interwencji dla młodzieży podejmującej zachowania ryzykowne (odwoływanie się do specjalistycznej pomocy);
- otoczenie opieką uczniów, u których występują zachowania ryzykowne;
- udzielanie pomocy wychowankom wycofującym się z podjętych działań ryzykownych.

7. Przeciwdziałanie przestępczości uczniów.

Zadania:

- zwrócenie uwagi na umiejętności przewidywania skutków nieodpowiedniego postępowania i zachowania w różnych sytuacjach i miejscach;
- wskazywanie czynów świadczących o przejawach demoralizacji, czynów karalnych oraz przestępstw ściganych z urzędu;
- uświadamianie konsekwencji prawnych związanych z popełnieniem czynów karalnych;
- poznanie środowisk rodzinnych uczniów i pomoc rodzinom dysfunkcyjnym i niewydolnym wychowawczo;
- ograniczenie zjawiska wagarowania uczniów;
- zorganizowanie różnych form spędzania wolnego czasu przez uczniów;
- informacja o instytucjach i miejscach pomocy dla rodziców i uczniów;
- prowadzenie wczesnej interwencji wobec młodzieży u której zauważalne są przejawy demoralizacji oraz wobec sprawców czynów karalnych (odwoływanie się do specjalistycznej pomocy).

8. Ochrona przed negatywnym wpływem mediów.

Zadania:

- zapoznanie uczniów z systemem wartości uznanych powszechnie w kulturze i tradycji;
- wyrabianie u uczniów odpowiedniego doświadczenia audiowizualnego;
- kształtowanie u uczniów umiejętności segregowania i krytycznego odbioru informacji oraz wytworów kultury masowej;
- przeciwdziałanie ujemnym wpływom środków masowego przekazu;
- zapoznanie z podstawową wiedzą na temat mechanizmu psychomanipulacji;
- wskazywanie pozytywnych i negatywnych skutków reklamy;
- zwrócenie uwagi na uzależnienia od multimediiów.

9. Ograniczenie trudności w nauce.

Zadania:

- wzmacnianie zainteresowania nauką szkolną i systematycznego uczestnictwa w lekcjach;
- aktywizowanie młodzieży do zajęć szkolnych i pozaszkolnych;
- ustalanie przyczyn niepowodzeń szkolnych uczniów;
- pomoc młodzieży w pokonywaniu niepowodzeń szkolnych;

- ograniczenie zjawiska wagarów;
- wspieranie młodzieży i ich rodziców w rozwiązywaniu różnego rodzaju problemów osobistych i szkolnych;
- wskazywanie instytucji wspomagających uczniów w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych.

Działania skierowane do uczniów

1. Dostrzeganie i reagowanie ze strony nauczycieli, pracowników szkoły, uczniów i rodziców na przejawy uzależnień, przemocy czy wandalizmu.
2. Czuwanie nad prawidłowym przebiegiem procesu adaptacji i integracji w środowisku szkolnym.
3. Realizacja programów profilaktycznych.
4. Organizowanie warsztatów, prelekcji i spotkań z pracownikami instytucji wspomagających pracę szkoły (Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Bełchatowie, Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień w Zelowie, Policji, Sądu, służby zdrowia, itp.)
5. Realizowanie zadań zawartych w szkolnym programie profilaktycznym podczas zajęć dydaktyczno – wychowawczych.
6. Prowadzenie przez nauczycieli i wychowawców klas lekcji ukierunkowanych na problemy uzależnień, promowanie zdrowia oraz budowanie właściwych wzorców zachowań , np.:
 - Nałogi i zapobieganie nałogom.
 - Wpływ środków psychoaktywnych na zachowania człowieka.
 - Przyczyny przemocy i nietolerancji.
 - Radzimy sobie z agresją (asertywność).
 - Konflikty społeczne i sposoby ich rozwiązywania.
 - Jakie negocjacje?
 - Zabawy integracyjne i edukacyjne stymulujące myślenie twórcze.
 - Umiejętność współzycia i współdziałania w grupie.
7. Zagospodarowanie czasu wolnego uczniów, przez zorganizowanie ciekawych zajęć pozalekcyjnych.
8. Organizowanie imprez klasowych i szkolnych.
9. Udział młodzieży w uroczystościach i imprezach międzyszkolnych i środowiskowych.
10. Prowadzenie indywidualnych rozmów z uczniami.
11. Wspieranie uczniów w rozwiązywaniu problemów.
12. Inne działania mające na celu przeciwdziałanie zagrożeniom oraz ich eliminowanie.
13. Przeprowadzenie ankiet diagnozujących wśród uczniów.
14. Wskazywanie instytucji specjalistycznych udzielających pomocy uczniom.

Działania skierowane do rodziców

1. Organizowanie warsztatów, prelekcji i spotkań z pracownikami instytucji wspomagających pracę szkoły (Poradni Psychologiczno –Pedagogiczna w Bełchatowie, Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień w Żelowie, Policji, Sądu, pracownikami służby zdrowia, itp.)
2. Dostarczenie rodzicom informacji na temat zdrowego trybu życia.
3. Dostarczanie informacji o sposobach rozpoznawania wszelkich zagrożeń u swoich dzieci.
4. Indywidualne rozmowy z rodzicami i opiekunami na temat zagrożeń mogących wystąpić u ich dzieci.
5. Angażowanie rodziców i opiekunów do współdziałania na rzecz zapobiegania i eliminowania zagrożeń dotyczących młodzieży.
6. Doskonalenie umiejętności wychowawczych rodziców przez podejmowanie podczas spotkań z rodzicami tematów dotyczących profilaktyki, np.:
 - Określenie poziomu poznania dziecka.
 - Dialog z własnym dzieckiem.
 - Jak rozpoznać, czy moje dziecko jest pod wpływem środków psychoaktywnych.
 - Jak rozpoznać czy dziecko jest uzależnione.
 - Sposoby radzenia sobie z agresją własną i innych.
 - Formy agresji w szkole.
 - Jak uchronić dziecko przed przemocą.
 - W jaki sposób pomóc dziecku poszkodowanemu.
 - Wpływ grupy rówieśniczej na młodego człowieka.
7. Aktywne włączenie rodziców we wszystkie działania podejmowane przez szkołę.
8. Wskazywanie instytucji specjalistycznych udzielających pomocy uczniom.

Działania skierowane do Rady Pedagogicznej

1. Zapoznanie Rady Pedagogicznej z założeniami programu „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym”.
2. Stworzenie norm zachowań obowiązujących wszystkich uczniów.
3. Budowanie konsekwentnej profilaktycznej polityki szkolnej.
4. Niezwłoczna i zdecydowana interwencja nauczycieli i wszystkich pracowników szkoły na wszelkiego rodzaju przejawy uzależnień i przemocy.

5. Prowadzenie przez nauczycieli i wychowawców klas lekcji ukierunkowanych na problemy uzależnień, promowanie zdrowia oraz budowanie właściwych wzorców zachowań.
6. Wprowadzanie treści profilaktycznych do zajęć dydaktyczno – wychowawczych.
7. Udostępnienie przygotowanych scenariuszy zajęć, płyt CD i DVD, oraz literatury i czasopism wychowawcom do realizacji zajęć w poszczególnych klasach i grupach wychowawczych.
8. Analizowanie przez Zespół Wychowawczy przypadków uzależnień uczniów, agresji i przemocy.
9. Współdziałanie z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Bełchatowie, Punktem Konsultacyjnym ds. uzależnień w Zelowie, Policją, Sądem, służbą zdrowia, ośrodkami pomocy społecznej Państwowym Powiatowym Inspektoratem Sanitarnymi innymi instytucjami wspomagającymi pracę szkoły.
10. Stałe pogłębianie wiedzy i umiejętności wychowawczych, psychospołecznych nauczycieli w zewnętrznych i wewnętrznych formach doskonalenia zawodowego.

Działania ogólnoszkolne mogące towarzyszyć działaniom edukacyjnym

1. Realizacja programów profilaktycznych np. „Noe”, „Obudź się”, „Tak czy Nie”...
2. Edukacyjne przedstawienia teatralne.
3. Organizacja konkursów tematycznych w szkole.
4. Zorganizowanie w szkole debaty na temat uzależnień i tego, co szkoła może zrobić, aby lepiej przed nimi chronić.

Przewidywane efekty

1. Poprawa frekwencji uczniów.
2. Mniejszy wskaźnik agresji i przemocy wśród uczniów.
3. Lepsze relacje między uczniami – nauczycielami – rodzicami.
4. Głębsze zrozumienie problemów wszelkich uzależnień przez uczniów i rodziców.
5. Ograniczenie zjawiska palenia papierosów, używania alkoholu i eksperymentowania ze środkami psychoaktywnym.
6. Wyrobienie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami problemowymi i konfliktowymi w szkole oraz w domu.
7. Wyrobienie postaw społecznie pożądanych nastawionych na współdziałanie i drugiego człowieka.
8. Dostrzeżenie walorów zdrowego stylu życia.

9. Udoskonalenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie stosowania różnorodnych form pomocy.
10. Zwiększenie ilości uczniów i rodziców korzystających ze wsparcia instytucji profesjonalnych w przypadku zaistniałych problemów.
11. Wyposażenie uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych i podejmowania odpowiedzialnych decyzji z punktu widzenia wyboru przyszłej drogi życiowej, prawa oraz zdrowia fizycznego i psychicznego a także bezpieczeństwa osobistego.
12. Ustrzeżenie młodzieży przed popełnianiem drastycznych dla ich przyszłego życia błędów.
13. Zwiększenie współpracy szkoły z rodzicami.

Ewaluacja

1. Ankiety ewaluacyjne.
2. Rozmowy z nauczycielami i rodzicami.
3. Obserwacja zachowań.
4. Analiza dokumentów.

Załącznikami programu

1. Programy profilaktyczne.
2. Przykładowe scenariusze zajęć.
3. Informacje i ulotki dotyczące profilaktyki i uzależnień.
4. Literatura i czasopisma.
5. Płyty CD i DVD pomocne przy realizacji zajęć.
6. Harmonogram planowanych zajęć profilaktycznych na bieżący rok szkolny.
7. Akty prawne na podstawie, których opracowano program.

Postanowienia końcowe

1. Szkolny program profilaktyczny jest zgodny z programem wychowawczym szkoły.
2. Program profilaktyczny będzie poddawany systematycznej ewaluacji i modyfikowany w zależności od występujących problemów i oczekiwań rodziców, uczniów, nauczycieli.

Program został zatwierdzony na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Zelowie, w dniu 25.11.2010 r.

PODSTAWA PRAWNA:

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. z 2002 r. nr 10, poz. 96).
2. Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U. z 1994 r. nr 111, poz.535 z późniejszymi zmianami).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (Tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. nr 147, poz.1231).
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz.U. z 1997 r. nr 75 poz.468).
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych(Dz.U. nr 10. poz.55).
6. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256. poz. 2572, z późn. zm w tym z 11 kwietnia 2007 r.).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawie nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 ze zm.).
8. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
9. Statut szkoły.